

לקוטי תורה • פרשת בלק • מאמר 4

ביאור ע"פ לא הביט הנה יעקב הוא נמשך...

ביאור הפסוק "לא הביט [און ביעקב]"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/balak/4](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/balak/4)

1 ביאור ע"פ לא הביט הנה יעקב הוא נמשך מיסוד אבא [המלובש בז"א ובוקע ויוצא חוץ לז"א

ביאור על הפסוק "לא הביט". והנה יעקב נמשך מיסוד אבא [המלובש בז"א ובוקע ויוצא אל מחוץ לז"א,

ומזה נתהווה בחי' יעקב] והוא נמשך ויורד בבי"ע לברר בירורי נוגה בכל ששת ימי המעשה

ומזה נתהוותה בחינת יעקב]. והוא נמשך ויורד בבי"ע, כדי לברר את בירורי הנוגה בכל ששת ימי המעשה.

וזהו פי' יעקב י' עקב שנמשך היו"ד שהוא בחי' יסוד אבא לבחי' עקב דהיינו בי"ע לברר שם בירורי נוגה.

וזהו פירוש יעקב — יו"ד עקב: היו"ד, שהיא בחינת יסוד אבא, נמשכת לבחינת עקב, כלומר לבי"ע, כדי לברר שם את בירורי הנוגה.

[כי בחכמה אתברירו וע' בפ' וישלח ע"פ ויאבק איש בענין כי לא יכול לו מפני שיעקב היינו הארת יסוד אבא כו' ע"ש.

[כי בחכמה מתבררים. ועיינו בפרשת וישלח, על הפסוק "ויאבק איש", בעניין "כי לא יכול לו" — מפני שיעקב הוא הארת יסוד אבא וכו'; עיינו שם.

2 ועוד מבואר במ"א ע"פ ויברך יעקב כי יעקב לא מת דהיינו שלא היה בבחי' שבירה כלל ומשם יורד הכח הזה להעלות הניצוצים כו'.

ועוד מבואר במקום אחר, על הפסוק "ויברך יעקב", ש"יעקב לא מת", כלומר, הוא כלל לא היה במצב של שבירה; ומשם יורד הכוח הזה להעלות את הניצוצות וכו'.

וענין זה כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] ובאוצ"ח [ובאוצרות חיים] שיעקב נתקן מאחוריים דאבא שלא נפלו בבריאה ולכן לא נז' [נזכר] בהם מיתה כו'

וענין זה הוא כפי שכתוב בעץ חיים ובאוצרות חיים: שיעקב נוצר מן האחוריים של אבא, שלא נפלו לבריאה; ולכן לא נאמרה בהם מיתה וכו'.

ובזה יתרון מעלתו אפילו על בחי' ז"א שהוא כללות ו"ק [וי קצוות] דאצי' שבהן הי' [היה] שבה"כ [שבירת הכלים]. והשתא א"ש [אתי שפיר] דהבירור הוא ע"י יעקב כו']

ובכך יתרונו ומעלתו אפילו על בחינת ז"א, הכולל את שש הקצוות של אצילות, שבהן הייתה שבירת הכלים. וכעת מובן שהבירור נעשה באמצעות יעקב וכו']

והנה זלע"ז [זה לעומת זה] עשה האלקים דכמו שיש חכמה בקדושה והם בחי' או"א [אבא ואימא] דמשם נלקח יעקב כך נתהוה בסט"א [בסטרא אחרא] ג"כ חכמה דקליפה ע"ד חרטומי מצרים או כמ"ש חכמים המה להרע.

והנה, "זה לעומת זה עשה אלקים": כשם שיש חכמה בקדושה, היינו בחינת אבא ואמא, שממנה נלקח יעקב, כך נוצרה גם בסטרא אחרא חכמה של קליפה, בדוגמת החרטומים של מצרים, או כפי שכתוב: "חכמים המה להרע".

3 והנה כשזה קם זה נופל דהיינו ע"י גילוי חכמה דקדושה שהוא בחי' י' עקב אזי ממילא מתבטלים

החכמה חיצונית דסט"א [דסטרא אחרא]

והנה, "כשזה קם זה נופל": כלומר, על ידי גילוי חכמת הקדושה, שהיא בחינת יו"ד-עקב, מתבטלת מאליה החכמה החיצונית של הסטרא אחרא.

וזהו לא הביט און ביעקב פי' און הוא חכמה דקליפה מלשון ואיש און מחשבותיו. שהם המחשבות רעות מחכמה הנ"ל.

וזהו "לא הביט און ביעקב". פירוש הדבר: און הוא חכמת הקליפה, על פי הביטוי "ואיש און מחשבותיו", כלומר המחשבות הרעות הנובעות מן החכמה האמורה.

לא יוכל להביט כלל בבחינת יעקב שהוא בהתגלות החכמה דקדושה שהאור דוחה את החשך כו'

היא אינה יכולה להביט כלל בבחינת יעקב, שהיא גילוי חכמת הקדושה, שכן האור דוחה את החושך וכו'.

וכן הוא למטה בעבודת ה' בכל ימות החול צ"ל בבחי' יעקב לברר בירורים ע"י התפלה שממשיך גילוי היו"ד בחי' חכמה ורעו"ד [ורעותא דליבא] בבחי' עקביים וע"י סור מרע ועשה טוב [ועמש"ל] [ועיין מה שכתוב לעיל] ע"פ וישב יעקב].

וכך הוא גם למטה, בעבודת ה': בכל ימות החול צריך להיות בבחינת יעקב, לברר בירורים באמצעות התפילה, שבאמצעותה ממשיכים את גילוי היו"ד, בחינת חכמה, ואת רצון הלב אל בחינת העקביים; וכן באמצעות "סור מרע ועשה טוב" [ועיינו במה שנכתב לעיל על הפסוק "וישב יעקב"].

4 ואזי לא הביט און ביעקב כנ"ל. אמנם בשבת כתיב ולא ראה עמל בישראל. כי בבחי' יעקב

ואז מתקיים "לא הביט און ביעקב", כנוכח לעיל. בשבת, לעומת זאת, נאמר "ולא ראה עמל בישראל". שכן בבחינת יעקב

נמצא בחינת עמל אדם לעמל יולד שהוא העבודה והיגיעה לברר בירורי נוגה והרי יורד ממקומו בבחי' עקביים לברר שם וזהו ענין ששת ימים תעבוד

נמצא בבחינת יעקב עניין העמל, "אדם לעמל יולד". זהו העמל והיגיעה בבירור בירורי נוגה: האדם יורד ממקומו, בבחינת עקביים, כדי לברר שם. וזהו פירוש "ששת ימים תעבוד".

וכמו עד"מ עיבוד העורות שנק' עבודה שצריך עבודה ויגיעה עד שישתנו ממהותן הראשון למהות אחר שיהיו ראויים

וכמשל לעיבוד עורות, הנקרא עבודה: נדרשים עבודה ויגיעה עד שהעורות משתנים ממהותם הראשונה למהות אחרת, ונעשים ראויים

לעשות מהם מנעלים וכה"ג [וכהאי גוונא] וכמ"כ [וכמו כן] ג"כ ענין בירורי נוגה לאהפכא מחשוכא לנהורא ע"י שאוכל ומתפלל בכח האכילה ה"ז [הרי זה] עבודה לשנותן ממהותן.

לעשות מהם נעליים וכדומה. וכך גם ענין בירורי נוגה, להפוך חושך לאור: כאשר אדם אוכל ומתפלל בכוח האכילה, הרי זו עבודה המשנה אותם ממהותם.

5 ולעשות מיש אין. שהוא משנה סדר ההשתלשלות. ולכן זהו בחי' עבודה ועמל. ולכן נאמר בשבת ולהפוך "יש" ל"אין", דבר שמשנה את סדר ההשתלשלות. לכן זו בחינה של עבודה ועמל. ומשום כך נאמר על שבת,

כי בו שבת מכלל שבששת ימי המעשה הוא בחי' עמל. וזה נמצא ושייך דוקא בבחי' יעקב.

"כי בו שבת" — ומכאן שבששת ימי המעשה יש בחינה של עמל. דבר זה נמצא ושייך דוקא בבחינת יעקב.

אבל בישראל לא יש בחי' עמל. פי' כמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] שבחול הוא זיווג יעקב ורחל ואז

אבל בישראל אין בחינה של עמל. כלומר, כפי שנכתב בפרי עץ חיים, בימי החול יש זיווג של יעקב ורחל, ואז

נמצא עבודת הבירורים שיורדים בבי"ע לברר ואח"כ מתעלים באצ"י בשעת התפלה כו' אבל בשבת הוא זיווג ישראל ורחל. ישראל היינו ז"א.

יש עבודת בירורים: הם יורדים לבריאה, ליצירה ולעשיה כדי לברר, ואחר כך עולים לאצילות בזמן התפילה וכו'. אבל בשבת יש זיווג של ישראל ורחל. ישראל הוא ז"א.

6 והיינו שבשבת אין יורדים הכלים דאצי לברר בבי"ע שזהו בחי' יעקב יוד עקב. כ"א אדרבה מתעלים הכירורים שהובררו בחול ליכלל באצי כי בשבת הוא עליות העולמות וזהו בחי' ישראל שיר אל.

כלומר, בשבת כלי אצילות אינם יורדים לברר בבריאה, יצירה ועשיה, וזו בחינת יעקב — יו"ד עקב; אלא להפך: הכירורים שהתבררו כימות החול עולים להיכלל באצילות, שכן בשבת העולמות עולים. זו בחינת ישראל — שיר אל,

שהוא בחי' השיר וההעלאה. שכל עליות הוא ע"י שיר והיינו ההעלאה של בחי' אל שנעשה מאו"ח [מאור חוזר] של הכירורים וע"י ממשיכים מ"ד [מ"ד דוכרין] ממקום גבוה היינו גילוי התענוג עליון שיתענגו על ה'.

שהיא בחינת שירה ועלייה. שהרי כל עלייה נעשית באמצעות שירה; וזו העלייה של בחינת אל, הנוצרת מן האור החוזר של הכירורים. באמצעותה ממשיכים מים דכורין ממקום גבוה, כלומר, גילוי התענוג העליון, כדי שיתענגו על הו"י.

[ואפשר לומר דפי' שיר אל היינו כדפי' ע"פ שירו לה' שיר חדש. דהנה כשמתבררים מ"ן [מ"ן נוקבין] דבי"ע ועולי' [ועולים] להתכלל במ"ד [במ"ד דוכרין] דתיקון

[ואפשר לומר שפירוש "שיר אל" הוא כפי שהתבאר על הפסוק "שירו לה' שיר חדש". שהרי כאשר המים נוקבין של בריאה, יצירה ועשיה מתבררים ועולים להיכלל במים דכורין של [עולם] התיקון,

אזי נק' שירה חדשה שירה ל' [לשון] נקבה. כי ב"ע נק' דרך כלל עלמא דנוק' [דנוקבא] לגבי אצי'. אז היא נקראת "שירה חדשה"; "שירה" היא לשון נקבה. שכן בריאה, יצירה ועשיה נקראות בדרך כלל "עולם הנוקבא" ביחס לאצילות.

7 ונק' שירה חדשה כי זהו דבר חדש שיתכלל דבר שנפל בשבירה בנוגה ויעלה למעלה בקדושה עליונה דאצי וכן עליית המלי' כשהיא עולה מבי"ע לאצילות נק' שירה ל' [לשון] נקבה.

והיא נקראת "שירה חדשה", משום שזהו דבר חדש: דבר שנפל בשבירה לתוך נוגה נכלל ועולה למעלה, אל הקדושה העליונה של אצילות. וכן עליית מלכות, כשהיא עולה מבריאה, יצירה ועשיה לאצילות, נקראת שירה — לשון נקבה.

אבל שיר לי [לשון] זכר הוא ענין עליית הדכר עצמו דהיינו התעלות בחי' ז"א שיקבלו כלים דז"א מאורות דאבא עצמם

אבל "שיר", לשון זכר, הוא עניין עליית הזכר עצמו, כלומר התעלות בחינת ז"א, כך שכליו של ז"א יקבלו ישירות מאורות אבא עצמם,

דהיינו אור א"ס השורה בחכמה והוא עליי [עלייה] שלא ע"י בירורים כלל רק עליי [עלייה] ותוספות אור דקדושה עצמה

כלומר, אור אין סוף השורה בחכמה. זוהי עלייה שאינה באה באמצעות בירורים כלל, אלא רק עלייה ותוספת אור של הקדושה עצמה,

וכמו שיהי [שיהיה] לע"ל [לעתיד לבוא] כשיושלם הבירור ואת רוח הטומאה אעביר כו' ולא יהיה רע כלל ואעפ"כ [ואף על פי כן] יהי [יהיה] עליות בקדושה עצמה

וכך יהיה לעתיד לבוא, כאשר יושלם הבירור ו"את רוח הטומאה אעביר" וגו', ולא יהיה רע כלל; ואף על פי כן יהיו עליות בתוך הקדושה עצמה,

וכמו שהוא מעין ודוגמא זו גם בזמן הזה בשבת שהעליי [שהעלייה] דשבת היא שלא ע"י בירורים כחול וכעין זה יש גם בזמן הזה, בשבת: עליית השבת אינה באה באמצעות בירורים, כפי שקורה בימות החול,

כי בשבת בורר אסור שמ"מ עליי [עלייה] שבת הוא ע"י בירורים דחול וכמאמר מי שטרח בע"ש [בערב שבת] כו'.

שהרי בשבת אסור לברור. ובכל זאת, עליית השבת באה באמצעות הבירורים של ימות החול, כמאמר: "מי שטרח בערב שבת" וגו'.

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] ליום שכולו שבת תהיה העלייה שלא ע"י בירורים כלל ונקי עלייה זו בשם שיר לשון זכר בחינת דכר כו'.

אבל לעתיד לבוא, "ליום שכולו שבת", העלייה לא תהיה באמצעות בירורים כלל; ועלייה זו נקראת "שיר", לשון זכר, בחינת הזכר, וגו'.

8 ועפ"י [ועל פי זה] י"ל [יש לומר] שנק' עלייה דשבת שיר אל שהוא עלייה דקדושה עצמה שלא ע"י כירורים כמו בחול כו' והיינו כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] סוף ש"ל והז"א נק' אל כו' ע"ש.

ועל פי זה אפשר לומר שהעלייה של שבת נקראת "שיר אל", מפני שזו עלייה של הקדושה עצמה, ולא באמצעות כירורים כמו בימות החול וכו'. וזהו ככתוב בעץ חיים, בסוף שער ל': "והז"א נקרא אל" וכו'; עיינו שם.

אמנם י"ל [יש לומר] ג"כ בפ"י שיר אל ע"ש עליית המל' עיין בזהר פ' בראשית [(ד"ט ע"א) ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם]. וזהו שבבחינת ישראל נאמר כי שרית עם אלקים.

אולם אפשר גם לומר, בפירוש "שיר אל", שהוא נקרא על שם עליית מלכות; עיינו בזהר, פרשת בראשית [(דף י"ט ע"א), ובמק"מ שם]. וזהו שבבחינת ישראל נאמר: "כי שרית עם אלקים".

והענין כי הנה נודע שיש ק"כ צירופי אלקים בעולמות בי"ע בסוד מלך אלקים על גוים [דהיינו מז"א דבריאה עד סיום מלכות דעשיה הם ק"ך צירופים]

והענין הוא, כידוע, שיש מאה ועשרים צירופים של [שם] אלקים בעולמות בריאה, יצירה ועשיה, בסוד "מלך אלקים על גוים" [כלומר, מז"א דבריאה ועד סיום מלכות דעשיה יש מאה ועשרים צירופים]

של אלקים כמ"ש בסוף ספר מבוא שערים וע' בע"ח [בעץ חיים] שער השמות] ונמשכים מבחי' מל' דאצי' שנק' שם אלקים שהוא בחי' יחודא תתאה שמסתיר להיות העולם נראה ליש.

של אלקים, ככתוב בסוף ספר מבוא שערים; ועיינו בעץ חיים, שער השמות]. והם נמשכים מבחינת מלכות דאצילות, שנקראת שם אלקים, והיא בחינת יחודא תתאה, המסתירה וגורמת לעולם להיראות כיש.

אבל בחי' ישראל שהוא בחי' ז"א דאצילות הוא משתרר ומושל על שם אלקים שלא יסתיר

אבל בחינת ישראל, שהיא בחינת ז"א דאצילות, שוררת ושולטת על שם אלקים, כדי שלא יסתיר

על אור א"ס ב"ה [וע' במ"א בביאור דמזוזה מימין ונר חנוכה משמאל בפ"י כי אני ידעתי כי גדול הוי' ואדונינו מכל אלקים כו'].

על אור אין סוף ברוך הוא [ועיינו במקום אחר בביאור "מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל", בפירוש "כי אני ידעתי כי גדול הוי' ואדונינו מכל אלקים" וכו'].

9 והנה ע"י השתלשלות ק"ך צירופי אלקים יש יניקה ג"כ לחיצונים וע"י שרים וע"י נאמר ויאבק איש עמו כו'

והנה, באמצעות השתלשלות של מאה ועשרים צירופי אלקים, יש יניקה גם לכוחות החיצוניים ולשבעים השרים; ועל כך נאמר: "ויאבק איש עמו" וכו',

והיינו עם בחי' יעקב שיורד בבי"ע לברר כו' וזהו בחי' מלחמה. ואעפ"כ [ואף על פי כן] לא יכול לו. כלומר, עם בחינת יעקב, היורדת לכריאה, יצירה ועשיה כדי לברר וכו'; וזוהי בחינת מלחמה. ואף על פי כן, "לא יכול לו".

אך כ"ז [כל זה] לא שייך רק בבחי' יעקב אבל בבחי' ישראל אין שייך בחי' מלחמה כי בז"א דאצי' אין שום יניקה להע' [להשבעים] שרים והחיצונים כו' וזהו לא ראה עמל בישראל.

אך כל זה שייך רק בבחינת יעקב; אבל בבחינת ישראל אין שייכת בחינת מלחמה, שכן בז"א דאצילות אין לשבעים השרים ולכוחות החיצוניים שום יניקה כלל וכו'. וזהו "לא ראה עמל בישראל".

[וכן באדם בגילוי בחי' זו בשבת שהוא בחי' שיר אל אהבה בתענוגים שזהו בחי' כנסת ישראל שמקבל מישראל דלעילא כו'.

[וכך גם באדם, בהתגלות בחינה זו בשבת, שהיא בחינת "שיר אל" — אהבה בתענוגים; וזוהי בחינת כנסת ישראל, המקבלת מישראל דלעילא וכו'.

10 וכמבואר במ"א ע"פ זכור את אשר עשה לך עמלק אזי ממילא תמחה את כל המדות רעות שאין להם שום יניקה כו'].

וכפי שמוסבר במקום אחר, על הפסוק "זכור את אשר עשה לך עמלק": אזי ממילא תמחה את כל המדות הרעות, שאין להן שום יניקה וכו'.

ה' אלקיו עמו פ"י ה' אלקי' הוא בחי' או"א [אבא ואימא] דאצילות הם עמו דז"א ממש שנתלבשו בו בבחי' א"פ [אור פנימי] ממש משא"כ בחול הם עליו בבחי' אור מקיף

"הוי' אלקיו עמו": פירוש הדבר הוא שהוי' ואלקים הם בחינת אבא ואמא דאצילות, והם ממש "עמו" — עם ז"א — כשהם מתלבשים בו ממש כאור פנימי; ואילו בימות החול הם מעליו בבחינת אור מקיף.

והענין הוא שמבחי' המקיפים שבחול נעשה בשבת בחי' א"פ [אור פנימי] ונמשכים מקיפים יותר עליונים (וע' בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער השבת פרק ז'. אמנם יש אח"כ עוד עליות לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] בשבת עד שמתעלים למקום או"א [אבא ואימא] ממש ועוד כו' כי)

והענין הוא שמבחינת האורות המקיפים שבימות החול נעשה בשבת אור פנימי, ונמשכים אורות מקיפים עליונים יותר. (וראה פרי עץ חיים, שער השבת, פרק ז'. אמנם לאחר מכן יש עוד עליות לז"א ונוקבא בשבת, עד שהם מתעלים למקומם ממש של אבא ואמא, ועוד וכו'. כי)

זהו תכלית עליות העולמות שמהמקיפים יהי' [יהיה] פנימים ויומשכו מקיפים עליונים יותר [ע' עיין] מזה בביאור ע"פ הבאים ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל.

זהו תכלית עליות העולמות: שהאורות המקיפים יעשו פנימים, ויימשכו אורות מקיפים עליונים יותר [ראו על כך בביאור על הפסוק "בימים] הבאים ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל",

לעיל ס"פ שמות] וכנודע שבחול הוא יחוד הוי' ואלקים ובשבת הוא יחוד הוי' ואהיה שהוא מבחי' הכתר ע' [עיין] בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער י"ט פ"ד.

לעיל, בסוף פרשת שמות]. וכידוע, בימות החול יש ייחוד הוי' ואלקים, ואילו בשבת יש ייחוד הוי' ואהיה, שהוא מבחינת כתר; ראו פרי עץ חיים, שער י"ט, פרק ד'.

ותרועת מלך בו לי' [לשון] תרועם בשבט הוא המתקת הדינין ולי' [ולשון] ריעות וחיבה היינו כמ"ש באור פני מלך חיים היינו שאז נמשך במל' שע"ה [שעליו השלום] נהורין שזהו אור פני מלך בחי' הארת פנים כו':

"ותרועת מלך בו": תרועה מלשון "תרועם בשבט" — שבירה, כלומר המתקת הדינים; וכן מלשון ריעות וחיבה, כלומר כפי שכתוב "באור פני מלך חיים". הכוונה היא שאז נמשכים במלכות שע"ה נהורין, שהם "אור פני מלך" — בחינת הארת פנים וכו'.

11 אך הנה צ"ל דמבואר למעלה שעם היות דיעקב הוא למטה מבחי' ישראל שהוא ז"א מ"מ יש בו מעלה יתירה ג"כ כו' וכנזכר לעיל בביאור דמי מנה עפר יעקב כו'.

אך כעת יש להבין: הוסבר לעיל שאף שיעקב נמצא למטה מבחינת ישראל, שהיא ז"א, יש בו בכל זאת גם מעלה מיוחדת וכו', כפי שהוזכר לעיל בביאור על "מי מנה עפר יעקב" וכו'.

וא"כ איך יתכן להסכים זה עם מ"ש כאן דבחול הוא בחי' יעקב ושבת הוא בחי' ישראל.

אם כן, כיצד אפשר ליישב זאת עם מה שכתוב כאן, שהחול הוא בחינת יעקב והשבת היא בחינת ישראל?

12 והרי חלילה לומר שיש בחיי בחול מה שאינו בשבת ח"ו [חס ושלום]. אמנם באמת לק"מ [לא קשה מידי]

דמלבד דמ"מ בחיי ז"א הוא למעלה מבחיי יעקב

שהרי חלילה לומר שבחול יש בחינה שאינה קיימת בשבת, חס ושלום! אבל באמת אין כאן קושי כלל. שכן, מלבד העובדה שמכל מקום ז"א גבוה מבחינת יעקב

בכלל וע' בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] בתהלים ס"י ע"ח ע"פ ויקם עדות ביעקב כו' וגם אי' [איתא] דז"א שרשו גבוה אפילו מאו"א [מאבא ואימא] כנודע מענין ז"א בעתיקא אחיד ותליא כו'.

בכלל; ועיינו בלקוטי תורה של האריז"ל על תהילים, פרק ע"ח, על הפסוק "ויקם עדות ביעקב" וגו'. עוד נאמר ששרשו של ז"א גבוה אפילו מאבא ואמא, כידוע מן העניין שז"א אחוז ותלוי בעתיקא וגו'.

אך עוד זאת כי הנה יתרון מעלה זו שבבחיי יעקב היותו מיסוד אבא. הרי גם בחיי זו ממש נמצאת בשבת בז"א ביתר שאת.

אך יש עוד עניין: מעלתו של יעקב היא היותו מיסוד אבא; אולם אותה בחינה ממש נמצאת גם בשבת בז"א, ואף ביתר שאת.

שהרי בשבת עולה ז"א ומלביש לעצמיות האורות דאבא ממש עד שנמצא אז ז"א במדרגת אבא ממש וכמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] גבי מוסף דשבת בפ"י זכר למע"ב [למעשה בראשית]. נמצא בשבת יש ב' המעלות היינו בחיי ז"א כשמלביש לעצמיות אבא ממש.

שהרי בשבת ז"א עולה ומלביש את עצמות האורות של אבא ממש, עד שאז ז"א נמצא במדרגתו ממש של אבא, כפי שנכתב בפרי עץ חיים בעניין מוסף של שבת, בביאור "זכר למעשה בראשית". נמצא שבשבת יש שתי המעלות: בחינת ז"א כשהוא מלביש את עצמות אבא ממש.

13 וביאור בחיי אלו בעבודת ה' הנה נודע דיש ב' בחינות היינו בחיי עבד ובחיי בן ועם היות דבכלל בחיי בן

גבוה יותר

ובהסבר הבחינות הללו בעבודת ה': ידוע שיש שתי בחינות — בחינת עבד ובחינת בן. ואף שבדרך כלל בחינת הבן גבוהה יותר,

שהוא העובד מאהבה אעפ"כ [אף על פי כן] בבחי' אי יש מעלה יתירה ג"כ בבחי' עבד שהוא בחי' הביטול למעלה מן הטעם והדעת המושג [ועי' ע"פ כי עמך מק"ח [מקור חיים] ובפ' שלח ע"פ ועתה יגדל] כו'.

שהרי הוא עובד מתוך אהבה, אף על פי כן, מבחינה אחת יש גם מעלה יתרה בבחינת עבד: הביטול שלמעלה מן הטעם והדעת המובנים [ועיינו על הפסוק "כי עמך מקור חיים", ובפרשת שלח על הפסוק "ועתה יגדל נא כוח אדני"] וכו'.

14 וכנודע ג"כ מענין בחכמה יסד ארץ דיראה תתאה שרשה מח"ע [מחכמה עילאה] ולכן בזאת דוקא יבא אהרן

כו' וזהו היתרון שיש בבחי' יעקב שנק' עבדי על בחי' ישראל שנק' בן.

וכידוע גם מענין "בחכמה יסד ארץ": שורשה של היראה התחתונה הוא בחכמה העילאה; ולכן דווקא "בזאת יבוא אהרן" וכו'. וזהו היתרון שיש בבחינת יעקב, שנקרא "עבדי", על בחינת ישראל, שנקרא "בן".

ולכן צ"ל בבי' הבחי'. אך הנה איתא בזהר פ' בלק (דקצ"ה ע"ב) שיש ב' בחי' עבד.

ולכן צריכים להיות בשתי הבחינות. אך הנה איתא בזהר, פרשת בלק (דף קצ"ה ע"ב), שיש שתי בחינות של עבד:

הא' בפסוד"ז [בפסוקי דזמרה] הבי' בשמו"ע [בשמונה עשרה] ובניתיים הוא ק"ש [קריאת שמע] כו' והענין כמ"ש במ"א בענין ד' אותיות הוי"ד דחילו וה"א רחימו כו'

הראשונה בפסוקי דזמרה, השנייה בתפילת שמונה עשרה, וביניהן קריאת שמע וכו'. והענין הוא כפי שנכתב במקום אחר בענין ארבע אותיות שם הוי": הוי"ד היא דחילו והה"א היא רחימו וכו'.

ואיתא בכהאריז"ל [בכתבי האריז"ל] בשעת פסוד"ז [פסוקי דזמרה] צריך לקיים מצות יראת ה' והוא ענין יראה תתאה שמבחי' ה' אחרונה דשם הוי"ד וזהו בחי' עבד הראשון שבזהר.

ואיתא בכתבי האריז"ל שבשעת פסוקי דזמרה צריך לקיים את מצוות יראת ה'; וזו היראה התחתונה, שמקורה בבחינת הה"א האחרונה של שם הוי". וזוהי בחינת העבד הראשון שבזהר.

15 וזהו בחי' יעקב עבדי ואח"כ בברכות ק"ש [קריאת שמע] ובק"ש [ובקריאת שמע] ואהבת ב"פ [בי פעמים] אור זהו

בי' בחי' רחימו והוא בחי' בן וכמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] פמ"ד בשם הרע"מ [הרע"א מהימנא] כברא כו'

וזוהי בחינת "יעקב עבדי". לאחר מכן, בברכות קריאת שמע ובקריאת שמע, "ואהבת" — ערכה המספרי הוא פעמיים אור; אלו שתי בחינות של אהבה, והיא בחינת בן, כפי שנכתב בספר של בינונים, פרק מ"ד, בשם רע"א מהימנא: "כבן" וכו',

דרחים לון יתיר מגרמיה ונפשיה וזהו ענין למס"נ [למסירות נפש] באחד [וע' בד"ה ש"ה [שיר המעלות] ממעמקים דאף שהבן למטה אינו חייב למס"נ [למסירות נפש] בשביל אביו כו' אבל בנמשל למעלה כו' ע"ש].

"שאוהב אותם יותר מעצמו ונפשו". וזהו ענין מסירות נפש באמירת "אחד" [ועיינו במאמר המתחיל "שיר המעלות ממעמקים", שאף שבן למטה אינו חייב למסור את נפשו למען אביו וכו', הרי שבמשל למעלה וכו'; עיינו שם].

16 ואח"כ שמו"ע [שמונה עשרה] זהו בחי' יראה עילאה שלמעלה גם מבחי' אה"ר [אהבה רבה] דבחי' בן כי בינה

הוא בחי' אה"ר [אהבה רבה] ונקי' בן י"ה

ואחר כך באה תפילת שמונה עשרה: זו בחינת יראה עילאה, שלמעלה אפילו מבחינת האהבה רבה של הבן; שכן בינה היא בחינת אהבה רבה, והיא נקראת "בן י"ה".

אך יראה עילאה זו הוא בחי' חכמה עילאה והוא יו"ד דשם הוי' דביה שריא דחילו וזהו בחי' עבד ה'.
אולם יראה עילאה זו היא בחינת חכמה עילאה, והיא היו"ד של שם הוי', "שבה שורה יראה"; וזוהי בחינת העבד השני.

17 וזהו משה עבדי ויעקב י' עקב היינו הארה מבחי' יו"ד זה שנמשך לבחי' עקב כענין בחכמה יסד ארץ אכן

עצם בחי' היו"ד זהו בחי' משה עבדי כו'

וזהו "עבדי משה". ויעקב — יו"ד עקב — הוא הארה מבחינת היו"ד הזאת, שנמשכת לבחינת עקב, בדומה ל"בחכמה יסד ארץ". אך עצם בחינת היו"ד הזאת היא בחינת "עבדי משה" וכו'.

וע' במ"א ע"פ ורב ש לום בניך א"ת [אל תקרי] בניך שהוא בחי' בן אלא בוניך כו'

ועיין במקום אחר על הפסוק "ורב שלום בניך": אל תקרי "בניך", שהוא בחינת בן, אלא "בוניך" וכו'.

שהוא בחי' עבד ה' שהן תלמידי חכמים שמקבלים מבחי' חכמה וזהו עסק התורה בבחי' ביטול כו'.

שהם בחינת העבד השני: תלמידי חכמים, המקבלים מבחינת חכמה; וזהו עסק התורה מתוך ביטול וכו'.

18 וכזה יובן ענין שבת שהוא בחי' ישראל שנקי' בן אך שהוא ג"כ בבחי' עבד דהיינו בחי' ומדרגת משה

עבדי וזהו שאנו אומרים בשחרית דשבת ישמח משה במתנת חלקו כי עבד נאמן קראת לו.

ובכך יובן ענינו של שבת: הוא בחינת ישראל, הנקרא "בן", אך יש בו גם בחינת "עבד", כלומר בחינתו ומדרגתו של "משה עבדי". וזהו שאנו אומרים בתפילת שחרית של שבת: "ישמח משה במתנת חלקו, כי עבד נאמן קראת לו".

19 והוא שבח"י בן מתעלה להיות ג"כ בבח"י ומדרגת עבד הב' וזהו בח"י עבד נאמן כו' והוא ענין שז"א נק'

בן י"ה מלביש עצמיות אורות אבא כו' שהוא יראה עילאה.

כלומר, בחינת הבן מתעלה להיות גם בבחינת ובדרגת העבד השני, וזו בחינת "עבד נאמן" וכו'. זהו עניינו של ז"א, הנקרא "בן י"ה", המלביש את עצמות האורות של אבא וכו', שהיא יראה עילאה.

ויראה עילאה זו כלולה ג"כ עם השמחה וכמ"ש וכל הלבבות ייראוך ואעפ"כ [ואף על פי כן] וכל קרב וכליות יזמרו לשמך כו'

יראה עילאה זו כלולה גם בשמחה, ככתוב: "וכל הלבבות ייראוך", ואף על פי כן, "וכל קרב וכליות יזמרו לשמך" וכו'.

וזהו ישמח משה כו' כי עבד נאמן כו' ועיין בד"ה וידעת היום ועמ"ש סד"ה ואלה שמות בניי [בני ישראל] כו':

וזהו "ישמח משה" וכו', "כי עבד נאמן" וכו'. ועיינו במאמר המתחיל "וידעת היום", ובמה שנכתב בסוף המאמר המתחיל "ואלה שמות בני ישראל" וכו'.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/balak/4

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק